

Exponát března v turnovském muzeu: odznak z dílny Viléma Peciny



16. 03. 2023 12:37

Odznak z dílny Viléma Peciny (1870–1947), významného turnovského brusiče drahých kamenů a obchodníka s odznaky a lokální bižuterií, se stal v turnovském Muzeu Českého ráje exponátem měsíce března.

Pecinův osobní fond aktuálně v muzeu podrobně evidují. „Ve sbírce faleristiky se nám dochovalo několik desítek odznaků z produkce Pecinova závodu. Vybrali jsme odznak, který byl vyhotoven pro slavnost předání praporu pěšímu pluku č. 44 konající se na turnovském náměstí 7. března 1926, na den Masarykových 76. narozenin. Zástupci města a okresu zde odevzdali nastoupené rotě plukovní prapor. Ten měl být symbolem mravní a fyzické síly pluku, stuhu na jeho žerd' věnovali vojákům například členové Jednoty legionářů Turnovska či zástupci Sokola Turnova a Liberce. Po všech proslovech složil pluk přísahu věrnosti republice. Ke slavnostnímu aktu byly u Viléma Peciny objednány odznaky s vyobrazením centra Turnova, nad nímž je rozvinutý prapor se znakem města,“ řekl Antonín Mojsl, historik turnovského muzea.

Vilém Pecina se narodil 1. července 1870 v domě čp. 224 v Sobotecké ulici. Jako jeden z prvních absolvoval turnovskou c. k. odbornou školu pro broušení drahokamů. V letech 1902–1903 si zařídil v domě čp. 222 v Sobotecké ulici vlastní dílnu na výrobu a vývoz skelného a bižuterního

zboží. V roce 1907 přeložil svou dílnu do domu obchodníka Matěje Koťátka v Nádražní ulici (dům čp. 185 v dnešní Palackého ulici). V domě si instaloval ukázkovou výstavku se svými výrobky a provozoval pro místní zlatníky a klenotníky bohatý sklad drahých kamenů a jejich imitací, ať už surových či vybroušených. V prodejní místnosti si lidé mohli vybrat vedle severočeské bižuterie i výrobky z dutého a křišťálového skla, řetízky, kloboukové jehlice, spony na pásky či divadelní šperky. Pecinovy výrobky byly oceněny více než čtyřiceti diplomy uznání a získaly několik stříbrných medailí na průmyslových výstavách. Stříbrnou medaili obdržela firma na Rakouské výstavě v Londýně (1906–1907) či Jubilejní výstavě v Praze (1908).

V roce 1915 si koupil pozemek na Nádražním předměstí, na němž si postavil obytný dům s krámy (dnes čp. 1131) a vzadu za ním továrnu na bižuterní zboží a odznaky. Pecinova brusírna vyráběla klubové, sletové, slavnostní, výstavní, vojenské či úřední odznaky téměř do všech koutů země.

Pecina se angažoval hned v několika turnovských spolcích. Byl významným pracovníkem zdejšího Sokola. Jeho přičiněním byla v roce 1929 založena pobočka turnovské sokolské jednoty na nádraží, která byla po dvou letech fungování přeměněna v jednotu samostatnou (Sokol Turnov II.). Pecina byl jednomyslně zvolen jejím starostou. Z činnosti v Sokole uměl i profitovat, například pro slet amerických Sokolů v Chicagu v létě roku 1921 zhotovil veškeré sokolské odznaky. Činil se rovněž ve Společenstvu brusičů a rytců drahých kamenů, které bylo založeno v roce 1924 s ideálem sdružovat jednotlivé majitele turnovských brusíren.

Události předcházející druhé světové válce a samotný válečný konflikt Viléma Pecinu těžce poznamenal jak v osobním, tak obchodním životě. Na počátku druhé světové války, 1. září 1939, byl Pecina jakožto významný činovník v Sokole, tedy potenciální nepřítel Třetí říše, zatčen gestapem a do 7. března 1940 vězněn v koncentračním táboře v německém Buchenwaldu. Vilém Pecina umírá 7. března 1947 ve věku 76 let. V závěti odkázal svůj dům s továrnou a celým strojním zařízením městu Turnovu. Přál si, aby výnos jeho objektů byl používán na vánoční nadílku pro městské chudé. V roce 1948 se Městský národní výbor rozhodl umístit do Pecinova domu poštovní úřad Turnov II.

TZ: Muzeum Českého ráje